

WAAROM ZONDER CHEMISCHE BESTRIJDINGSMIDDELEN?

Deze toolboxkaart gaat over onkruidbestrijding zonder chemische middelen. Het gebruik van deze pesticiden is ongewenst. De middelen kunnen terecht komen in ons water en veroorzaken mogelijk gezondheidsrisico's voor kwetsbare groepen in onze samenleving. Vandaar dat enkele tuincentra deze middelen niet meer verkopen. Ook de Nederlandse overheid streeft naar het afbouwen van het middelengebruik door particulieren. 'Onkruid' is van groot belang voor insecten; het is hun voedsel en waardplant. Onkruid kan in veel gevallen voorkomen worden. U kunt zich afvragen of onkruid overal bestreden dient te worden en tot in welke mate.

CHEMIEVRIJE TECHNIEKEN

Onkruid tussen de tegels is te verwijderen met aardappelschilmesje of een handkrabber, al dan niet aan een stok. Als het oppervlak met onkruiden groter is of het fysiek lastig is, kan één van onderstaande technieken uitkomst bieden.

BORSTELLEN

Met een onkruidborstel, harde bezem, handkrabber of onkruidsteker kunt u zelf onkruid weghalen. Daarnaast zijn er elektrische onkruidborstels beschikbaar, ideaal voor voegen of aanslag op tegels. Ook voor bosmaaiers zijn er onkruidborstels.

BRANDERS

Gasbranders verhitten de plant met een brandende straal. Elektrische branders verhitten de lucht rond een individuele plant. Deze warmte doodt de bovengrondse delen van de plant. Elektrische branders zijn veiliger, omdat ze de open vlam missen. Gasbranders hebben echter een grotere capaciteit en zijn mobieler.

HEET WATER

Met een waterkoker of pan kan van korte afstand kokend water op de plant gegoten worden. Hier kan eventueel water dat gebruikt is voor het koken van

de groenten benut worden. Planten met een holle stengel, zoals de reuzenberenklauw (pas op: sap kan leiden tot brandwonden!) kunnen laag bij de stengel worden afgesneden. Als het water dan in het holle restant van de stengel wordt gegoten dringt het water dieper de plant in. Het helpt ook goed tegen groene aanslag op het terras: u borstelt het zo weg.

STOOM

Met een handstoomreiniger met puntsproeier (ook voor huishoudelijk werk) kunt u ook onkruiden aanpakken. Door de hete stoom op de plant te richten zal het onkruid afsterven. Er zijn ook onkruidstomers, met een speciale onkruidkop. Deze dringen dieper in de plant en hebben een grotere capaciteit.

Het is belangrijk het onkruid te verwijderen als het nog klein is. Wordt het onkruid groot dan ontwikkelt de plant een groter wortelstelsel, waardoor het na een behandeling weer uit kan lopen. Herhaling van de behandeling zal de plant uitputten en definitief laten afsterven. Om dit proces te versnellen kan het helpen de wortels (deels) uit te graven of de behandeling direct op het groeipunt en eventuele penwortel te richten.

LET OP GEVAAR

De meeste beschreven technieken maken gebruik van hitte. Let bij het gebruik altijd op uw veiligheid en de veiligheid van anderen. Draag beschermende kleding en schoenen. Richt de hete straal van branders nooit op zeer brandbare materialen, verwijder deze eerst. Houdt u aan de gebruiksvorschriften. Blaker de plant niet zwart; dit is niet nodig om de plant te laten afsterven, het kost meer energie en verhoogt het risico op brand.

NIET DOEN: HET GEBRUIK VAN AZIJN, ZOUT, SODA EN CHLOOR

Op internet zijn veel tips te vinden om de tuin onkruidvrij te houden. Sommigen daarvan, waaronder middelen als azijn, zout en chloor, zijn schadelijk voor het water, de bodem en de organismen die daarin leven. Daarnaast zijn zout en chloor hiervoor geen wettelijk toegelaten middelen en mogen daarom niet gebruikt worden om onkruiden te bestrijden.

AZIJN

Azijn verontreinigt bodem en grondwater, voor de afbraak onttrekt het zuurstof uit zijn omgeving. Azijn verspreidt zich met het water over een groter oppervlakte. Daardoor worden ook de tuinplanten, water- en bodemleven geraakt. Het is ook moeilijk voor waterdrinkbedrijven om organische zuren als azijn uit het water te filteren.

ZOUT OF SODA

Zout is een effectief middel om onkruid te doden. Helaas heeft het negatieve invloed op de meeste tuinplanten. Zout verzilt de bodem en het zoete grondwater, wat onwenselijk is.

CHLOORBLEEKMIDDEL

Naast dat chloor niet goed is voor uw eigen gezondheid, is het ook zeer giftig voor al het leven in het water en de bodem. Deze organismen zijn belangrijk om water te zuiveren en plagen onder controle te houden. Ook zal chloor op termijn door de tuin verspreiden en andere planten in de tuin aantasten.

OVERZICHT TECHNIEKEN

De verschillende technieken hebben allemaal voor- en nadelen. Om de beste techniek te kiezen die past bij uw situatie hebben we de beschikbare informatie samengevat in onderstaande tabel.

Overzicht van de kenmerken van diverse technieken

Techniek	Kenmerken	Werk-snelheid	Brand-gevaar	Werk-capaciteit	Gewicht*	Groter onkruiden	Prijs
Gasbrander		+	-	+/-	+	+	-
Elektrische brander		+	-	+	+	+	+
Elektrische onkruidborstel		+	+	+	+	-	-
Handstoomreiniger		-	+	-	+	-	+
Bosmaaier		+	+/-	+	-	+	-
Onkruidstomer		+	+	+	-	-	-
Heet water		-	+	-	+	-	+

Legenda: + voordeel van de techniek; - nadeel van de techniek; +/- onbekend/hangt af van de situatie.

* gewicht afhankelijk van het model en grootte van gasfles of waterreservoir

MEER INFORMATIE:

- ① www.schoon-water.nl/forum
- ① www.onkruidvergaat.nl
- ① www.velt.be
- ① http://bit.ly/ongewenste_planten
- ① http://bit.ly/chemievrije_technieken
- ① www.milieucentraal.nl

- > voor al uw vragen
- > voor meer pesticidevrije tuintips
- > pesticidevrije tuintips tegen onkruiden en dierplagen
- > pesticidevrije tuintips tegen ongewenste planten
- > overzicht apparaten voor onkruidbestrijding
- > pesticidevrije tuintips tegen onkruiden en dierplagen

COLOFON

Met de kaarten ontwikkeld in het toolboxproject wil het ministerie van Infrastructuur en Waterstaat met een eenduidige boodschap zowel professionele gebruikers buiten de land- en tuinbouw als particulieren ondersteunen bij het chemievrij groenbeheer en het verminderen van de emissie van gewasbeschermingsmiddelen naar het milieu. Er zijn kaarten beschikbaar met maatregelen voor de verschillende situaties.

Juni 2021. www.onkruidvergaat.nl